

HÁTTAL A KREDENCNEK

Benn álltunk a szobában, két lépésre az ajtótól, háttal a kredencnek, még jóformán egy szó sem esett köztünk, de máris éreztem a bánatosságát – ez egy szomorú ember, már az előszobában is az volt.

– Hát itt volnánk – mondtam szívélyesen, hogy lelket öntsek belé és magamba is. Fél kézzel körbemutattam, épphogy csak, kedvcsinálásból.

Előttünk egy virágmintás, kifakult abrosszal letakart ebédlőasztal, ami egyben afféle társalgóasztal-funkciót is ellátni hivatott, körötte két rozoga, bőrbevonatú barna szék, meg a fal felőli sarokban egy-egy zöldbársony kárpitozású, magas, szögletes, egyenes hátú, finoman ívelt csupasz karjait biztos támasznak kínáló karos-szék.

– Rövid a lába – szólalt meg végre a bánatos ember, csüggedten az asztalra mutatva.

– De szétnyitható – feleltem –, és akkor nyolcan is körbeülhetik.

Egy kis csönd támadt, elképzeltük, ahogy nyolcan körbeülik, néhányan csak támla nélküli ülőkéken, mások csak nehezen préselve be a lábukat a szokásosnál kicsit alacsonyabb asztallap alá, de végül is mindenki elfér, elhelyezkedik, és várja az első fogást. Az egyik házbeli még kitesz egy hiányzó poharat, kést, villát. – Só van? Hol a só?

Odébb, a kétszárnyú üvegajtó másik oldalán, a fal mellett, hívogatóan, mint egy szép csöndes tisztás, várt a dívány. Nem hepehupás, széles és kényelmes, rajta puha pázsitot idéző takaró, de hiába, azok az emberek, akikkel neki van dolga, azok manapság nem buknak a szép és kényelmes díványokra, mondta az ember, és a hangja szomorkásan, színtelenül rezgett a levegőben, mielőtt teljesen elhalt. Az isten tudja, mire buknak azok az emberek, meg se próbáltam rájönni, nem is vitatkoztam. Pedig hát akármilyen nehéz lehet is az életük, aludni csak kell, aludni jó, és ezt a díványt épp arra találták ki.

– Az íróasztal – szólalt meg újra az ember, mint akinek hirtelen eszébe jutott valami.

– Igen?

– Öreg.

– Az biztos, hogy öreg! Na és?

– És kopott. Kopottat nem vesznek, nem viszik, nem kell. Megváltozott a világ – tette még hozzá, és éreztem, hogy ez a kitérülködés pillanata, illetve az lehetne, csak tőlem függ, attól, hogy mit válaszolok. Kis töprengés után nem válaszoltam semmit.

Álltunk kabátban, sálban, sapkában, a megváltozott világban, és arra gondoltam, hogy változhatott volna akár előnyére is, úgy talán könnyebb lenne. Itt van például ez az iszonyatos pazarlás egyfelől, másfelől meg a masszív szegénység. És mindenkinek muszáj pazarolnia, a szegénynek is, abból a kevésből is, amije van, mert így működnek a dolgok, e szerint a szisztéma szerint. Vagy tévedek? Persze ha valaki elég gazdag, az megteheti akár azt is, hogy spóroljon, de a kivétel csak erősíti a szabályt. És ki a hibás, ki tehet róla, hogy így van? Melyik Kiss vagy Nagy? Egyik se; ez valami közös megegyezés alapján történik így, állítólag mind-

nyájunk érdekében, én is megszavaztam, már nem tudom, milyen néven, de a lényeg a lényeg: haladni kell! Csakhogy ez egyáltalán nem új dolog, ezt minden európai veréb kívülről fújja: árutöbblet, értéktöbblet, tőke, kultúra, demokrácia, haladás. Az ám! Akkor meg miről beszél itt ez az ember, hogy megváltozott a világ? Vagy mégis megváltozott volna? Á, csak recesszió van. Meg török világ Magyarországon, csak most magyar a török is, ő a legmagyarabb! Százötven év török világ. De ez most nem tarthat olyan sokáig, olyan sokáig nem! Hogy miért nem? A kutyafáját, jól elkalandoztak a gondolataim, közben meg csak állok itt, mint egy kuka. Mintha nem tudnám, hogy alig várja a másik, hogy panaszkodjak már egy kicsit, hogy ő is panaszkodhasson egy kicsit. Vagy legalább hümmögjek. Elég lesz hümmögni is.

– A szekrényeket még megveszik – hallottam a halk, tűnődő hangot –, de stílbútorban mi nem vagyunk jók, azokat máshol kéne megpróbálni.

– Igen, igen, persze, a szekrényeket majd máshol. Na és a karosszékek? – kérdeztem. – Nem túl vastag a lábuk?

– Nem, nem vastag.

Néztük a két régi karosszéket – egész jó a lábuk, mindenestül egész formásak, tetszettek nekem. Csak hát nincs hely hova tenni őket.

– Na látja, erről van szó! – mondta az ember, mintha olvasna a gondolataimban –, hova tegyem őket? Teli a raktár!

A másik két karosszéket már nem is említettem neki – ne is lásd őket a szomorú szemével! Tudtam úgy is, hogy mit mondana róluk. Hogy egy vagyonba kerülne újrakárpitozni őket, annyiért pedig már nem vennék meg tőle. Aztán csak elmondta, hiába nem kérdeztem.

– És van még az a hollandi láda, meg az a dohányzóasztal esetleg, de hát ezekért, ugye, nem érdemes kiküldeni egy kocsit.

– Hát, ha nem – nem. Hát akkor...

Fejünk fölött, a magasban, mint amire nem vonatkozik ez az egész história, konok elszántsággal fénylett a nyolcágú flamand csillár. Nézz már fel, ember! De ő nem nézett fel. Még ácsorogtunk egy kicsit szótlanul, úgy éreztem, még szeretne valamit mondani, de nem tudtam, mit. Talán az járt az eszében, hogy valami-kor neki is volt apja meg anyja. Talán más. Az is lehet, hogy csak fázott kimenni az utcára – egész nap csúnyán fújt a szél, hideg volt. A kredencben, a hátunk mögött, volt egy kis barackpálinka, Erdélyből hozták, amikor még jártak ide Erdélyből. Szívesen megkóstolnám azt a pálinkát most, gondoltam, de inkább egyedül, mint társaságban. Még adott egy telefonszámot, egy lomtalanítóét, aztán elköszöntünk egymástól. Nem volt késő, de már olyan sötét volt, mintha este lett volna.

